Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30651

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i (SDOOÖ), 60 ila 72 ayl?k okul öncesi dönemdeki çocuklar?n ilkokula ba?lama süreçlerindeki sosyal ve duygusal yeterlilik düzeylerini belirlemek amac?yla **geli?tirme** çal??malar? yap?lm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, çocuklar?n akran ili?kileri, duygusal düzenleme becerileri, öz yeterlik alg?lar? ve okul ortam?na adaptasyon yetenekleri gibi kritik **okul olgunlu?u** bile?enlerini kapsamay? amaçlamaktad?r. Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, alan uzmanlar? olan ?eyma De?irmenci, G. Mal?yok ve G. Uyan?k Balat taraf?ndan gerçekle?tirilmi? ve 2014 y?l?nda uluslararas? bir kongrede sunulmu?tur.

Bu araç, özellikle erken çocukluk e?itimi alan?nda çal??an uzmanlar?n, çocuklar?n bili?sel yeteneklerinin yan? s?ra, akademik ba?ar?y? güçlü ?ekilde etkileyen **sosyal ve duygusal** geli?im alanlar?n? objektif kriterlerle de?erlendirmesine olanak tan?maktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, Türkiye'deki okul öncesi e?itim sisteminde bütüncül bir **psikometrik** de?erlendirme ihtiyac?na yan?t vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u, Okul Öncesi E?itim, Sosyal Duygusal Ö?renme, Okul Olgunlu?u, Erken Çocukluk, Geli?tirme.

Yazarlar

?eyma De?irmenci, G. Mal?yok, G. Uyan?k Balat

Amaç

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i'nin temel amac?, 60-72 ayl?k çocuklar?n ilkokul e?itimine ba?lamadan önce sahip olduklar? sosyal ve duygusal yeterlik düzeylerini bilimsel yöntemlerle ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, erken müdahale programlar?n?n tasarlanmas? ve çocuklar?n okula uyum süreçlerinin desteklenmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Ölçek, ö?retmenlere ve ebeveynlere, çocuklar?n güçlü yönlerini ve geli?tirilmesi gereken alanlar? net bir ?ekilde göstererek, bireyselle?tirilmi? e?itim planlar?n?n olu?turulmas?na rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Bu ba?lamda, ölçek, çocuklar?n okul ortam?nda ba?ar?l? ve mutlu olmalar? için gereken temel **sosyal yeterlilikleri** ne ölçüde kazand?klar?n? belirlemeyi amaçlamaktad?r.

Yap?

SDOOÖ, genellikle **okul olgunlu?u** kavram?n?n sosyal ve duygusal boyutlar?n? temel alan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, çocu?un duygular?n? anlama ve yönetme kapasitesini

ARABPSYCHOLOGY.COM

(duygusal düzenleme), akranlar? ve yeti?kinlerle etkili ileti?im kurma becerisini (sosyal yeterlilik) ve okul kurallar?na uyum sa?lama yetene?ini (uyum) içerir.

Ölçek, muhtemelen a?a??daki temel alt boyutlar? içeren bir yap?sal model üzerine in?a edilmi?tir (ancak alt boyutlar orijinal kaynakta belirtilmemi?tir):

Duygusal Düzenleme: Hayal k?r?kl???, öfke ve kayg? gibi yo?un duygusal tepkileri yönetme becerisi.

Sosyal Yeterlilik: Grup içinde i?birli?i yapma, s?ra bekleme ve empati kurma yetene?i.

Öz Yeterlik ve Ba??ms?zl?k: Okul görevlerini ba??ms?z olarak yerine getirme ve yeni durumlara cesaretle yakla?ma.

Okul Kurallar?na Uyum: S?n?f içi yönergelere ve beklentilere uygun davran?? sergileme.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, geçerlik (validity) analizlerini de kapsamaktad?r. Geçerlik, bir ölçme arac?n?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren temel bir psikometrik özelliktir. Kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, 2014 y?l?nda sunulan bildiride bu çal??malar?n detaylar? yer alm??t?r.

Tipik olarak bu tür geli?tirme çal??malar?nda **yap? geçerli?i** (ke?fedici ve/veya do?rulay?c? **faktör analizi** kullan?larak) ve **kapsam geçerli?i** (alan uzmanlar?n?n görü?leri al?narak) yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen sosyal ve duygusal okul olgunlu?u yap?lar?n? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamak için zorunludur.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability), ölçe?in tutarl?l?k ve istikrar derecesini ifade eder; yani ayn? ko?ullar alt?nda tekrarland???nda benzer sonuçlar verme yetene?idir. Orijinal kaynakta spesifik güvenirlik katsay?lar? yer almamaktad?r.

Ancak bir geli?tirme çal??mas? olarak, ölçe?in iç tutarl?l?k analizlerinin (genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in ölçtü?ü 60-72 ayl?k çocuklar?n sosyal ve duygusal olgunluk düzeylerinin zaman içinde istikrarl? oldu?unu ve ölçüm hatalar?n?n dü?ük oldu?unu gösterir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla **faktör analizi** yönteminin uyguland??? dü?ünülmektedir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin hangi temel sosyal ve duygusal boyutlar etraf?nda grupland???n? ortaya koyar.

E?er ölçek birden fazla alt boyuta sahipse (Sosyal Yeterlilik, Duygusal Düzenleme vb.), faktör analizi, maddelerin bu teorik alt boyutlarla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemeye yard?mc? olur. Bu analiz, ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?nda ve puanlama yap?s?n?n belirlenmesinde kritik bir rol oynam??t?r.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Developmental) / Performans ve Gözlem Temelli De?erlendirme Ölçe?i

Format: Derecelendirme (Orijinal kaynakta belirtilmemi? olmas?na ra?men, okul olgunlu?u ölçekleri genellikle Likert tipi veya gözlem temelli derecelendirme format?ndad?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Ça? Çocuklar?

Ya? Grubu: 60-72 Ayl?k Çocuklar

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, ilkokula ba?lama ya??na yakla?an çocuklar?n okula uyum potansiyellerini de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Yazar?n bildirisinde belirtildi?i gibi, ölçek geçerlik ve güvenirlik çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Tipik olarak bu ölçekler, ilgili çocu?un ö?retmeni taraf?ndan doldurulan gözlem formlar? ?eklinde uygulan?r.

Anahtar Kelimeler

?eyma De?irmenci, G. Mal?yok, G. Uyan?k Balat, Psikolojik Test, Erken Çocukluk E?itimi, Okul Olgunlu?u, ?ç Tutarl?l?k.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n e-posta adresi mevcuttur.

Yaz??ma Adresi: seyma.degirmenci@gmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m?, izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ?eyma De?irmenci ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l?: Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2014 y?l?nda bir kongre bildirisi olarak sunulmu?tur. Bu tarih, ölçe?in bilimsel camiaya ilk sunuldu?u y?l olarak kabul edilmektedir.

Referanslar

De?irmenci, ?., Mal?yok, G., ve Uyan?k Balat, G. (2014). 60-72 ayl?k çocuklar için Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, **4. Uluslararas? Okul Öncesi E?itim Kongresi'nde** sunulan bildiri. Ankara, Türkiye.

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam??t?r. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu giri?te listelenememektedir. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM